

ASK
ØY

KOMMUNE

Årsplan 2023-2024

Ask barnehage

«Drømmer og fantasier»

Innhold

1. Innledning	3
2. Kommunens visjon og verdier	3
3. Presentasjon av barnehagen	4
4. Pedagogisk grunnsyn.....	5
5. Voksenrollen	5
6. Barns medvirkning.....	7
7. Læringsmiljø	8
7.1. Barnehagens arbeid for et trygt og godt barnehagemiljø	9
7.2. Omsorg.....	9
7.3. Danning	10
7.4. Lek	11
7.5. Læring	12
7.6. Språk og kommunikasjon	13
7.7. Mangfold, likeverd og likestilling	14
Tilrettelegging for barn som trenger ekstra støtte.....	15
8. Bærekraftig utvikling	16
9. Progresjon.....	17
10. Digital praksis.....	19
11. Fagområdene	20
11.1. Kommunikasjon, språk og tekst	20
11.2. Kropp, bevegelse, mat og helse	21
11.3. Kunst, kultur og kreativitet	23
11.4. Natur, miljø og teknologi.....	23
11.5. Antall, rom og form	24
11.6. Etikk, religion og filosofi	24
11.7. Nærmiljø og samfunn	25
12. Overganger	26
12.1. Tilvenning.....	26
12.2. Overgang fra avdeling til avdeling	27
12.3. Overgang fra barnehage til skole	27

13. Dokumentasjon- og vurderingsarbeid	28
13.1. Barnehagen som lærende organisasjon	28
13.2. Dokumentasjon og vurdering	29
14. Samarbeid	30
14.1. Foreldresamarbeid og medvirkning.....	30
14.2. Samarbeid andre instanser	31
15. Barnehagens fokusområder	33
15.1. Årets tema er «Drømmer og fantasier».....	33
15.2. Kunstneriske inntrykk og utvalgsmaterial.....	35
15.3. Årets kunstner er Andy Goldsworthy.....	35
15.4. Kreativt materialbruk og den ansattes læringssyn (Reggio Emilia)	36
Tilgang på materialer	36
Remida bod	36
Pedagogens rolle i skapende prosesser	36
15.5. «Hjerneføde»	37
15.6. Plan for kompetanseheving	38
15.7. Årshjul	39

1. Innledning

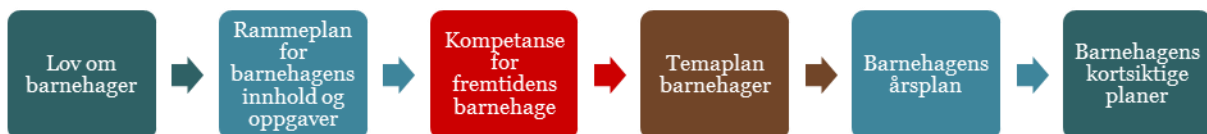
I Askøy kommune er det 8 kommunale barnehager med ulik organisering, størrelse og pedagogisk profil, som sikrer et mangfoldig tilbud til kommunens innbyggere. Barnehagene har et tett samarbeid og har utarbeidet felles verdier og felles satsningsområder. Satsningsområdene er beskrevet i Temaplan barnehage 2022-2026.

Ansatte i de kommunale barnehagene har felles kompetanseutvikling og samarbeider på tvers for å sikre en høy kvalitet. Fra høsten 2019 utarbeider barnehagene sine årsplaner ut fra en fastsatt mal. Barnehagenes årsplan bygger på Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Temaplan barnehage gir føringer for kvalitetsutvikling i perioden 2022 – 2026 og beskriver eiers og barnehagemyndighets lokale tilpasning til rammeplanen og prioriteringer i planperioden. Som barnehageeier er kommunen ansvarlig for at barna får en god start på et livslangt læringsløp.

Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold til pedagogisk praksis.

Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan også gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Figur 1: Planhierarki

2. Kommunens visjon og verdier

Tett på utviklingen – tett på menneskene er Askøy kommunes visjon. Dette betyr at kommunen ønsker å ta en aktiv rolle og være tett på når det gjelder å styre og påvirke utviklingen.

Å være et varmt samfunn med gode levekår innebærer å ha et godt oppvekstmiljø og et rikt kulturliv, og folk som bryr seg om og tar vare på hverandre.

Gjennom kommunes verdier raus, interessert, modig og kompetent skal barnehagen tilrettelegge for trygghet, læring og utvikling i barnas hverdag. Verdiene gir også retning for samarbeid og kommunikasjon og skal sette standard for hva våre ansatte sier og gjør i møte med barn, foreldre, samarbeidspartnere og kollegaer.

(Fra Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030)

Figur 2: Oversikt over hva kommunens verdier betyr for barnehagens ansatte.

3. Presentasjon av barnehagen

Ask barnehage er en Reggio Emilia inspirert barnehage der demokrati, likeverd, mangfold, kommunikasjon og fremtidsstro har en viktig plass. Vi har et høyt fokus på kunst, kultur og kreativitet, og fremmer barnas egne tenkesett. Vi anser oss selv som faglig dyktige, med fokus på omsorg, gode tilknytninger og tydelig organisering. Vi har et helhetlig lærings-syn, der leken og kreativiteten har en sentral plass. Barna og personalet jobber prosjektbasert der inspirasjonen er årets tema og utvalgt kunst

Visjonen vår er:

"Kreativitet og glede setter spor"

4. Pedagogisk grunnsyn

«Med pedagogisk grunnsyn menes den virkelighetsoppfatning, de kunnskaper, verdier og holdninger som ligger til grunn for pedagogisk virksomhet» (Lillemyr & Søbstad).

Pedagogene i Ask barnehage har en forståelse av at læring skjer hele tiden og i alle møter med omgivelsene. Konsekvensen av dette er at pedagogene har et særskilt ansvar for å være bevisst hvilken påvirkning og inntrykk de gir barna. I vår pedagogiske plattform tar vi utgangspunkt i en helhetstenkning omkring barnets utvikling. Barnet påvirkes helt fra livets begynnelse av menneskene og miljøet omkring seg og påvirker på sin side også omgivelsene. (Urie Bronfenbrenner, 2004). Vi forstår barn som relasjonsorienterte og meningsskapende helt fra fødselen av (Sommer & Sjøbu, 2012), som aktive aktører som er i stand til å signalisere egne intensjoner og grenser (Stern, 2003). I lys av denne forståelsen blir det å behandle barn som subjekt, med respekt for deres opplevelsesverden, sentralt for å følge barnet på deres læringsreise gjennom barnehagetiden.

5. Voksenrollen

Voksenrollen er av stor betydning for kvalitet og innhold i barnehagen, og det enkeltes barn trivsel, læring og utvikling. Personalet skal forstå barns uttrykk og anerkjenne og støtte barnas relasjoner. De skal støtte og fremme enkeltbarns og barnegruppens sosiale ferdigheter ved å utfordre, legge til rette for medvirkning, motivere og stimulere til lek og læring. Rammeplanen fremhever at personalet skal være aktive, tydelige og fremme et godt sosialt miljø. De skal være varme og støttende voksne som setter tydelige grenser for barna.

Dette krever sensitive voksne som er bevisst sin væremåte og er ansvarlig for de positive relasjonene. Pedagogisk ledelse og kontinuerlig refleksjon og endring av egen praksis er av avgjørende betydning for å sikre og videreutvikle kvaliteten i barnehagen.

Hos oss er alle ansatte som utfører pedagogisk arbeid med barna definert som pedagoger. Dette handler om å ansvarliggjøre hver enkelt ansatt som møter barnet – deres væremåte og deres beslutninger. Det handler om alt fra hvordan vi møter barnet til hvilke aktiviteter og materialer vi gir oppmerksomhet og tilrettelegger for. Å bli en god pedagog, handler om å utvikle et eget pedagogisk håndlag – en måte å gjøre ting på som er til barnets beste. Det handler om engasjement, hjertevarme, omtenksomhet og pedagogisk kunnskap. Det handler også om å forstå verdien av måten vi gjør ting på – hvordan dette påvirker barnas læring, holdninger og verdier.

Pedagogene har en grunnleggende holdning der barna regnes som kompetente subjekter (B. Bae, 2016). Pedagogenes oppgave blir å veilede og støtte barnet, slik at barnet blir aktivt i sin egen læring og får prøve ut ulike læringsstrategier. Pedagogene underviser ikke barnet, men legger til rette for og veileder barnet ut fra observasjoner. Det er derfor viktig å kunne lytte til barna, la dem være eksperter på sine egne oppfatninger og historier. Dette betyr at pedagogen må spørre og undre seg sammen med barna. Barns åndsfrihet skal respekteres og det barna tror på fremheves som viktig og en del av deres livsverden.

Parallelt med barnets undring og utforskning må også pedagogen utvikle sin egen kompetanse. Personalet må utforske nytt materiale, lære nye ferdigheter, tilegne seg teori og prøve ut nye metoder. Hvert år skal barna møte inntrykk fra et variert utvalg av kunst, filosofi, sanger, tekst, lyd og bilde. Personalet må kunne leve seg inn i kunstens verden og bli inspirert i prosjekter og lek.

I vår barnehage har vi ansatte som:

- lytter og undrer seg sammen med barna.
- utvider barnas interesser med tilførsel av spørsmål, kompetanse og har forståelse for dybdelæring.
- er bevisste sin stemmebruk.
- er bevisste på hva de kommuniserer kroppslig.
- anerkjenner barnas følelser, og regulerer for å støtte barnet.
- møter barna med omsorg og interesse.
- alltid handler ut fra barnas beste.
- er opptatt av å gi barna mestringsfølelse og trygge utfordringer.
- tør å lære nye ting og er nysgjerrige.
- er oppdatert faglig og på interne planer.
- er sensitiv ovenfor samspill og relasjoner både voksen-voksen, voksen-barn og barn-barn.
- har fokus på samspill og har ansvar ved begynnende mobbeatferd.
- har en autoritativ voksenstil.
- er opptatt av metakognitiv aktivitet hos barna – å observere hvilke strategier barn bruker i læreprosessen.

- leker, dramatiserer og engasjerer seg i barnehagens aktiviteter inne og ute.
- vil være i lek med barna.

6. Barns medvirkning

Å erfare medvirkning vil gi en kompetanse som man får bruk for resten av livet. Barnehagen skal være et inkluderende fellesskap og fremme demokrati, der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med dets alder og modenhet, og det krever ansatte som ser, hører og involverer seg i det barna er opptatt av. Medvirkning fordrer et menneskesyn der vi anerkjenner individene, og gir barna rom – både fysisk og psykisk – for å uttrykke seg og virke/samhandle med andre. Vi har en forpliktelse til å få frem barns synspunkt, og la det de uttrykker få konsekvenser for det pedagogiske arbeidet.

I barnehageloven (2022, §3) står det at alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn.

Barns medvirkning skal gjennomsyre hele den pedagogiske praksisen hos oss. Vi starter barnehageåret med temaet «Hvem er vi?». På den måten blir vi kjent med barnet, familien og deres interesser. Det er lettere å få frem barnas synspunkt når vi har jobbet for å bli kjent med barnet og deres oppvekstmiljø.

I det daglige skal barnas følelser, meninger og uttrykk anerkjennes på en etisk god måte. Reflekterte ansatte legger til rette for lek og prosjekter der barnas synspunkter blir sentrale i planleggingen videre. Deres interesser skal fanges i prosjektene og være drivkraften for hypoteser i et læringsmiljø som er preget av nysgjerrighet, glede, utfordringer og mestring.

Noen måter vi jobber med barns medvirkning på:

- Medvirker til prosjekter.
- Medvirker i dokumentasjonen.
- Ansatte tilrettelegger lekemiljø etter alder og interesser.
- Valg av turdestinasjoner.
- Vi anerkjenner følelser.
- Vi lytter og samtaler med barna.
- Vi griper det barna er opptatt av og forsker videre sammen.
- Vi ser barnas uttrykk gjennom alt de gjør.
- Vi observerer, dokumenterer og reflekterer og tilpasser praksisen deretter prosjekt.
- Vi viser omsorg og empati for barnet.
- Det barna kommuniserer skal ha verdi for den daglige driften/praksisen i barnehagen.

7. Læringsmiljø

Læringsmiljøet i barnehagen består av de kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene i barnehagen som har betydning for barns utvikling, lek og læring. Personalet skal ha kunnskaper, ferdigheter og evner til å skape gode og trygge læringsmiljø. Barnehagen skal legge et godt grunnlag for barnets fysiske og psykiske helse, og i samarbeid med hjemmet gi barnet verktøy til å stå rustet til å møte verden og oppleve livsmestring.

I Reggio Emilia pedagogikken tenker vi at barn konstruerer sin egen læring i samhandling med de tre pedagogiske faktorene; barnet, de ansatte og det fysiske miljøet. For oss vil det si at vi har et stort fokus på vår viktige rolle og det fysiske læringsmiljøet.

Vi har aldersinndelte avdelinger, og hver avdeling består av ulike lekesoner med ulike paraplytema.

Alle avdelingene skal ha disse sonene:

- Dramalek
- Atelier for kreative og estetiske fag
- Språk og media
- Konstruksjon

Tanken er at de ulike lekesonene skal gi barna inspirasjon til lek og læring. Lekesonene er i endring gjennom året, fordi barnas interesser og innspill er med i planleggingen og utformingen. Dette er med på å skape en sammenheng til samfunnet og demokratiet.

Når barna skifter avdeling, skal de møte samme inndeling videre. Vi bruker dagtavle med bildestøtte som en naturlig del av dagen. Det gir forutsigbarhet for barna, og skaper trygghet. Barna vet hva som skal foregå til enhver tid, og kan orientere seg gjennom dagen.

Avdelingene fremstår som innbydende, oversiktlig, med tydelige områder. Her skal det være lett for barna å orientere seg, og miljøet skal kunne si noe om hvilken aktivitet som foregår i de ulike sonene.

Vi har lekemateriale tilgjengelig for barna, og har fokus på å sortere og rydde sammen med barna. Her har vi et felles ansvar, lære å ta vare på, vedlikeholde utstyr og det fysiske miljøet vårt. Vi tilbyr barna ulikt materiale som gir inspirasjon til lek og læring. Det blir brukt mye naturmateriale i både lekesoner og prosjekt. Vi ønsker å ha fokus på lekemateriale som fremmer fantasien og har mange bruksområder.

Hver dag er en ny mulighet for lek, læring, vennskap og utforskning. Ved å ta i bruk barnas egne artefakter, fortelling og leker kan vi som pedagoger bidra til å redefinere leketøy og artefakter og lade dem med ny verdi. Lekens artefakter endres og utvikles slik at de blir noe nytt som er felles for hele barnegruppen.

Gjennom prosjektene får barna muligheten til å forske og finne løsninger med støtte fra pedagogene. Barnas hypoteser og spørsmål er det som driver prosjektene og sier noe om hva som skal skje videre. Gjennom synlig og levende dokumentasjon på avdelingen danner det

utgangspunkt for felles refleksjoner. Å jobbe prosjektbasert gir barna en kunnskap om å finne løsninger og være kreativ i sitt tankesett.

7.1. Barnehagens arbeid for et trygt og godt barnehagemiljø

Barnehagen jobber forebyggende mot mobbing og formidler grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar.

Barnehagen har gode rutiner for å følge med, og være til stede for barna. Askøy kommune har et felles kvalitetssystem for håndtering av hendelser knyttet til uønsket adferd, som benyttes. Personalet har fått opplæring i arbeidet med å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og uheldige samspillsmønstre ved bruk av verktøyet «Sammen mot mobbing i barnehagen».

I vår barnehage:

- gjør vi et systematisk observasjonsarbeid der vi bruker amfi og navnekarusell minst 2 ganger i året.
- bruker vi billedmaterieell og samtaler (fra Norce) gjennom vårt pedagogiske arbeid.
- lager vi regler for fellesskapet sammen med barna gjennom året (Sammen mot mobbing).
- har vi kompetente voksne som er bevisste på god kvalitet i relasjonene, og ønsker å skape et godt og inkluderende læringsmiljø for barna.
- er de ansatte rollemodeller og veileder gjennom daglige situasjoner.
- inkluderer vi foresatte og har god dialog i hverdagen.
- har vi psykososialt miljø som eget tema på foreldremøte.
- er vi inkluderende og viser at alle er betydningsfulle og verdifulle for fellesskapet.
- jobber vi med inkludering i lek og vennskap, og fremmer positive holdninger som igjen vil motvirke mobbing og krenkelser.
- har vi en gjennomtenkt organisering med tanke på grupper, som gir barna ro til leken.
- følger vi retningslinjer, dokumenterer skriftlig og samarbeider tett med foresatte ved mistanke om at barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.
- Barnesamtaler holdes jevnlig hver måned.

7.2. Omsorg

«Synonymer for omsorg kan være å sørge for, ta vare på eller vise omtanke for andre mennesker» (Tholin 2013:17). Barn skal møtes med omsorg. God omsorg er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne til samspill. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre. Å gi og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosiale ferdigheter og sentralt i omgang med andre mennesker. Viktige sosiale ferdigheter er blant annet å utvikle evnen til å vise og gjenkjenne følelser, vise omtanke, tro på egen og andres læringsevne, humor, mot til å stå for noe, kunne forhandle seg frem til enighet og løse uenigheter. Sosiale ferdigheter innebærer også å kunne uttrykke

egne følelser på en konstruktiv måte og justere seg til de man er sammen med. Dette skjer i hverdagsliv, lek og prosjekter, men også i samlinger, gjennom sanger, historier, eventyr og drama.

Vi viser omsorg ved å se på barna som kompetente, bekrefter følelser, tilgjengelig for trøst og nærhet. Pedagogene leker, sitter på gulvet, ser barna, veileder og støtter etter behov. Vi bruker samtalebilder, rollespill, drama og fortellinger som setter ord på sosiale basisferdigheter.

I vår barnehage:

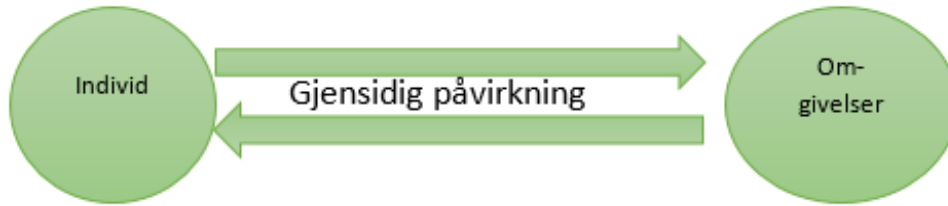
- er vi bevisst og tilpasser handlinger og kroppsspråk til enkeltindivider.
- er vi omsorgsfulle og viser omtanke.
- ser vi barnets perspektiv og behov.
- anerkjenner vi barnas følelser.
- utfordrer vi barna og gir dem mestringsfølelse.
- veileder vi barna – vi skal være så nær at vi veileder i forkant og ikke driver brannslukking.
- setter vi positive rammer for hverdagen.
- er vi tilgjengelig for trøst og nærhet.
- gir vi barna begrepsapparat til egne følelser.
- har vi tid og rom for nærhet.
- gir vi konstruktive tilbakemeldinger til hverandre angående møte med barna og relasjonskompetansen.

7.3. Danning

Ordet danning knyttes i pedagogiske sammenhenger til deltakelse i et samfunn, til autonomi, refleksjon og kritisk tenkning. Det handler om hvordan mennesket er og formes av verden. Danning er en livslang prosess der individet formes i dialog med omgivelsene, andre mennesker og alle de strukturene som omgir dem. Gjennom menneskers kropp, som både er materielle, sosiale og diskursive, erfarer vi og skaper mening i verden.

I barnehagen er alle de ulike måtene vi gjør tingene på med på å skape vår dannelsesarena, både bevisst og ubevisst. Dette kan for eksempel være hvilke lekemateriale vi velger ut, hvilke sanger vi synger, hvilke bøker vi leser, hvilke steder vi besøker og hvilke normer og verdier vi vektlegger. Alle de tre faktorene, det fysiske miljøet, pedagogen og de andre barna, har betydning for danningen av individet.

Danning handler om hvordan vi formes som mennesker. Hva er det som gjør at vi blir som vi blir? Vi dannes i et samspill mellom vår biologi, våre omgivelser og de utfordringer vi møter. Samtidig påvirker vi våre omgivelser. Igjen ser vi at betydningen av det fysiske miljøet, pedagogen og de andre barna er sentralt i forhold til danningen av individet.

I forskrift til rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er demokratiske verdier og handlemåter blitt grunnlaget for barnets danning i barnehagen. Danning er en livslang prosess og handler bl.a. om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Danning utfolder seg i et kulturelt, ideologisk, relasjonelt og materielt rom der barn gjennom aktivitet skaper mening og nye betydninger i møtet med omgivelsene. Dette viser til et helhetlig syn på barnet hvor omsorg, lek, læring og danning kobles sammen. En dannelsesarena beskrives av Ødegaard, E (2012) som er et rom hvor barn skaper mening, betydninger og identiteter.

7.4. Lek

Leken har en egenverdi og er en viktig del av barns liv, og det skal være en lystbetont aktivitet. Barnekonvensjonen artikkel 31 sier at barn har rett til å leke. Barna tar i bruk erfaringer fra sine egne liv, og leken blir en arena for utforskning og utprøving av disse erfaringene. Rom og tid for frileken er viktig for å gi barna rom for prosessering av egne opplevelser.

Ved å la rolleleken danne grunnlag for arbeidet med fagområdene og flette disse inn i leken, kan en skape en mer helhetlig sammenheng i arbeidet både for barn og ansatte i barnehagen (Sørensen et al., 2011). Leken er en læringsarena hvor barna tilegner seg sosiale ferdigheter, motorikk, språk og kommunikasjon, kognitive ferdigheter, ja alle sider ved et barns utvikling.

Her i barnehagen kjenner vi til forskning om barns hjerneutvikling, og har kunnskap om at det er gjennom lek og sosialt fellesskap barn trives, lærer og utvikler seg best. Hjernen utvikler seg mye de første leveårene, og med god relevant stimulering danner vi et godt grunnlag for barns videre muligheter. Vi har et stort ansvar og en forpliktelse til å gi barna et best mulig utgangspunkt når vi vet hvor viktig tiden i barnehagen er.

I vår barnehage jobber vi aktivt med at barna skal få leke også i mindre grupper. Dette gjør vi for å skjerme leken, skape gode relasjoner og støtte enkeltbarns utvikling. En roligere lekestund/prosjekt-tid gir mer rom for undring og læring.

I vår barnehage:

- er vi lekeledere, igangsettere og inspiratorer.
- tilpasser vi egen atferd i henhold til leken.
- utvider vi leken med tilstedeværelse, ord og rekvisitter.
- gir vi barna førstehåndserfaringer til inspirasjon i rolleleken.

- skaper vi gode fysiske leke- og læringsmiljøer.
- har vi lekende ansatte både inne og ute, som er tilgjengelig for barna.
- ser vi lekens egenverdi for alle barn, og gir den tid og gode vilkår.
- støtter og utfordrer pedagogene barnas lekekompetanse.
- har vi fokus på å knytte vennskap og skape relasjoner gjennom leken på tvers av avdelinger.
- lager vi inspirerende lekekasser/miljøer ute i ulike lekesoner.
- har vi ulikt og allsidig materiell tilgjengelig som inspirerer til lek og aktivitet.
- er vi engasjerte ansatte som fanger barnas interesser og behov, og griper barnas initiativ.
- er vi ansatte som tar seg tid til å undre seg, utforske, og bruke fantasien sammen med barna.
- gir vi ekstra støtte til barn som av ulike årsaker kan ha utfordringer med å delta i leken.
- gir vi barna mulighet til å øve på å dele, samarbeide og løse konflikter gjennom leken.
- har vi innsikt og kompetanse om små barns lek som ofte omhandler kroppslighet og imitering. En spontan lek og en egen lekekultur som kan skape gode relasjoner.

I vår barnehage har vi et gjennomtenkt tilbud av leker. Vi unngår en del kommersielle leker, eller leker som ikke gir rom for kreativiteten. Man vil derfor ikke se vanlige dukkevogner, perlebrett og lignende hos oss. Istedenfor har vi vogner som kan brukes til både dukker og som lastebil eller ambulanse. Vi tilbyr et variert lekemateriale og det er pedagogenes ansvar å tilføre leker/materialer som utvider leken til barna. Som Reggio Emilia barnehage ønsker vi å fremme barnas hundre språk gjennom å gi dem muligheter til selvstendig tenkning og kreativitet.

7.5. Læring

Barn lærer med hele seg, og i det daglige samspillet med omgivelsene oppstår gode lærings situasjoner. De tar i bruk ulike læringsstrategier i sin tilegnelse av kunnskap, og må bli støttet i disse. Noen lærer gjennom å observere, noen lytter til det andre forteller, mens andre utforsker aktivt selv med hele kroppen.

Oppmerksomhet og følelsesmessig engasjement skaper motivasjon, noe som er grunnlag for barns læring. Når oppmerksomheten er fanget, vil følelser og engasjement avgjøre om barnet vil opprettholde motivasjonen. Barn har større forutsetning for å lære om de er trygge, mottar mye kjærighet og omsorg, og holder hjernen i godt humør. Fine opplevelser og gode samspill i trygge omgivelser er derfor viktig. Det å oppleve mestring er med på å holde på den gode følelsen og har også stor betydning for utvikling av barnets identitet. Voksne har et stort ansvar for å legge til rette for et godt læringsmiljø der alle barna får anerkjennelse og opplevelsen av å mestre. Vi anser også leken som samlende og en viktig arena for læring.

Gjennom arbeid med prosjekter, inntrykk og uttrykk blir barna mer selvstendig i sin egen læringsprosess og utvikler evnen til kreativitet. I Reggio Emilia barnehagene blir prosjektarbeid ansett å være den metoden som stimulerer barns læring og utvikling best.

I vår barnehage:

- erfarer vi at gjennom arbeid med prosjekter fordyper vi oss i ulike tema og undrer oss sammen.
- gir vi barna mange ulike inntrykk og opplevelser, samtidig som de får mulighet til å bearbeide dem og skape egne uttrykk.
- medvirker barna til utvikling av prosjektet, og undrer seg sammen med kompetente ansatte.
- er vi nysgjerrige på hvert enkelt barns læreprosess
- synliggjør vi barnas læring og utvikling gjennom prosjektdokumentasjon, utstilling og barnas permer.
- ser vi verdien og det faglige innholdet i alle aktiviteter som skjer i barnehagen.
- gjennomfører vi «Død mus» - pedagogikk – vi bruker de stundene som oppstår og undrer oss sammen.

7.6. Språk og kommunikasjon

Språket utvikles hele livet og i barnehagen foregår språkstimuleringen i alle aktiviteter vi gjør. De beste språkstimulerende situasjonene i barnehagen skjer i hverdagsliv og prosjektarbeid, men det er avhengig av at barnet føler seg anerkjent av ansatte og andre barn. Først da er barnet åpen for å tilegne seg språk og våge å prøve dette ut i lek og samspill. Psykologisk trygghet gir et godt grunnlag for språklæring. «Somebody has to be crazy about that child», sa Bronfenbrenner (1979).

I Rammeplanen står det at alle barn skal ha medvirkning i egen hverdag, også de yngste barna som gjerne uttrykker seg på andre måter enn gjennom tale. De yngste barna skiller ikke mellom språk og bevegelse, de kommuniserer gjennom bevegelse og bruker kroppen for å uttrykke seg. Det er den voksnes ansvar å se, tolke og følge opp disse barnas uttrykk på en god måte. Dette gjelder også barn som har andre språk eller ulike former for kommunikasjonsvansker.

I vår barnehage:

- tenker vi god språkstimulering i alle hverdagssituasjoner.
- jobber vi for å skape gode og trygge relasjoner mellom barn – voksen og barn – barn.
- setter de ansatte ord på det som skjer og prøver å beskrive barnas følelser og opplevelser.
- tenker vi på dybdelæring i henhold til barnas språkutvikling.
- får barna uttrykke sine følelser, tanker og meninger på ulike måter.
- blir barnas uttrykk møtt og anerkjent.
- får barna delta i meningsfull lek og samspill med andre.

- skal barna få oppleve glede ved å bruke språk.
- observerer og reflekterer vi slik at vi fanger opp de barna som trenger støtte i sin språkutvikling
- bruker vi musikk, rim og rytmer som redskap til språkstimulering
- bruker vi ASK på hele huset for felles støtte til barns språkutvikling

7.7. Mangfold, likeverd og likestilling

Hos oss starter vi det nye barnehageåret med et fokus på å bli trygg, kjent og å skape gode relasjoner med hverandre, barnegruppen og det mangfoldet som er representert. Dette gjør vi ved å starte barnehageåret med «Hvem er vi?» (se eget skriv). I tillegg til dette har vi høydepunkter som kulturuker og Forut-aksjon der hovedfokus ligger på ulike land, kulturer og hvordan barn i andre land har det. Vi ønsker å gi barna erfaringer med fokus på solidaritet og nestekjærlighet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, rom for barnas kulturskaping og bidra til at alle kan få oppleve livsmestring i sosiale og kulturelle fellesskap (KD, 2017).

Vi er opptatt av å møte ulike voksne og barn med forskjellige ønsker, behov og forutsetninger. Det å være så heldig å ha ulike mennesker, kulturer, språk og land representert i vår barnehage, oppleves som berikende og lærerikt. Vi tenker det er viktig å synliggjøre variasjoner og mangfold som vi har i samfunnet vårt. Mangfold handler i stor grad om å anerkjenne og respektere ulikheter og likheter i barnegruppen. Denne kunnskapen og lærdommen ser vi på som viktig for nåværende og fremtidig respekt for de menneskene vi møter. Både menneskeverd, inkludering og ulike verdier skal bli fremhevet i vårt fellesskap.

Videre skal barnehagen fremme likeverd og likestilling, uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn (KD, 2017). Vi skal blant annet behandle gutter og jenter som likeverdige. Det betyr at alle barna er like verdifulle for oss uavhengig av kjønn. En forutsetning for likestilling mellom kjønnene – er likestilling mellom mennesker hvilket er en grunnleggende verdi og holdning som preger barnehagen. Det vil være viktig i arbeidet å ivareta barnas egen kultur i tillegg til å kunne tilby ulike aktiviteter som viser at vi verdsetter deres interesser og ønsker.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og likeverd, for å kunne bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Det er essensielt at alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. På bakgrunn av dette blir det nødvendig at personalet kan reflektere over sine egne holdninger for å best mulig kunne formidle og fremme likeverd og likestilling i barnehagen (KD, 2017). Dette kan bidra til en bevissthet i forhold til hvordan organisere aktiviteter, det fysiske miljøet, innkjøp av leker og materiell. I et perspektiv hvor forskjeller fremheves som verdifulle, ønsker vi å fremheve nettopp dette – at vi er ulike, men samtidig like mye verdt!

Barnehagen skal ivareta en oppvoksende generasjon og forberede dem på å videreføre og hevde mangfold, likeverd og likestilling. I en Reggio Emilia barnehage er det en forutsetning med gode holdninger på det overnevnte. Arbeider vi godt med disse perspektivene i det daglige kan det antas at barnehagen har gode forutsetninger for et viktig arbeid som å forebygge mobbing, trakassering, utestenging og/eller andre former for vold mot andre mennesker.

I vår barnehage:

- får barnet bilde og navn på plassen sin.
- synliggjør vi land og språk (evt. andre kjennetegn om ønskelig) på avdeling.
- har vi bildestøtte synlig og tilgjengelig.
- bruker vi tegn til tale.
- reflekterer vi over hvilket lekemateriell vi har tilgjengelig, og hva vi tilbyr.
- har vi rekvisitter tilgjengelig fra de ulike kulturene som; bøker, utkledning, figurer, dukker, instrumenter med mer.
- er vi bevisste på at ikke alle barn selv har stor innsikt i sin egen kultur eller religion, så dialog med foresatte er nødvendig. Barnas selvopplevde identitet er viktig her.
- synliggjør vi barnas egenkultur.
- gjør vi oss kjent med og er nysgjerrige på den kulturen som befinner seg i barnehagen. Denne kunnskapen skal vi ta i bruk hele året i tillegg til å sørge for at barna får en bevisstgjøring ovenfor mangfoldet som befinner seg i barnehagen.
- skal vi utvikle tilstrekkelig kunnskap for at barna skal bli sett med hele seg!
- møter vi medmennesker med åpenhet, forståelse og en grunnleggende holdning til at vi er likeverdige som mennesker uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå, religion, kultur, sosiale forskjeller eller etnisk opprinnelse.
- oppmuntrer vi både barn og voksne til å ha gode holdninger og handlinger som kan hjelpe dem til å finne verdien i å samarbeide med mange forskjellige mennesker, måter og tankesett.
- gjør vi oss kjent med nærmiljø og kultur i Ask-bygden.

Målet vil være at vi har respekt, interesse og toleranse for hverandre som mennesker!

Tilrettelegging for barn som trenger ekstra støtte

Det allmennpedagogiske tilbudet skal tilpasses etter barnas behov og forutsetninger. Dette gjelder også når noen barn har behov for ekstra støtte. Noen barn trenger det i korte perioder mens andre trenger det i lengre perioder. Barn som trenger ekstra støtte skal tidlig få den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for at barnet skal få et likeverdig og inkluderende tilbud. Dette skal barnehagen sørge for. Underveis skal tilretteleggingen vurderes og justeres i tråd med barnets utvikling og behov, her jobber vi tett med foresatte, spesialpedagog og PPT gjennom fastdager og jevnlig dialog.

Leken er barnehagens viktigste sosialiseringsarena, barnehagens innhold må formidles på en sånn måte slik at ulike barn kan delta ut fra sine egne behov og forutsetninger. Når man jobber med inkludering i barnehagen så handler det også om tilrettelegging for sosial deltakelse for alle barn uansett hvilke behov de har. Tidlig innsats innebærer at personalet arbeider særlig målrettet og systematisk med å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap.

Barnehagen skal opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp. Dette skal det opplyses om, hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet.

Barnehagen er ansvarlig for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp skal inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet. Vi må sette oss inn i sakkyndig og vedtak, og lage en plan for hvordan det allmennpedagogiske skal planlegges i henhold til dette.

Dette henger tett sammen med mangfold og likeverd, der alle barn er likeverdige. Vi skal inkludere, hjelpe, støtte og utfordre der barnet er i sin utvikling.

8. Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling er en samfunnsutvikling som imøtekommer dagens forbruksbehov uten å forringe mulighetene for kommende generasjoner til å få dekket sine behov.

Det handler om å ta vare på seg selv, andre og miljøet slik at det ikke går ut over sin generasjon eller dem som kommer etter. Vi ser på dette som naturlig del av barnehagens samfunnsmandat, å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn. Vi kobler det til Reggio-tankene om å være en viktig og synlig del av samfunnet, hvor vi tar ansvar for fremtiden. Vi ønsker å skape ett positivt syn på bærekraftig utvikling og utjevne sosiale og økonomiske forhold.

Vi er en miljøsertifisert barnehage gjennom Grønt Flagg, og må sikre progresjon i vårt arbeid hvert år for å få ny sertifisering.

I vår barnehage:

- sorterer vi matavfall, papir, plast, glass og metall, og gjør barna bevisst hva som skal hvor.
- gir vi barna kjennskap til kretsløp, for å skape forståelse.
- formidler vi holdninger og respekt for det som spirer og gror.
- gir vi gode naturopplevelser og lar barna bli kjent med naturens mangfold, der barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.
- har vi fokus på gjenbruk og ser verdien av at gammelt blir til nytt.
- gjenspeiler utemiljøet vår tanke om å dyrke frem ting vi selv kan høste. Barna er deltagende i hele prosessen; så, dyrke frem, høste inn og tilberede.

- plukker vi søppel på tur og tar vare på nærmiljøet.
- har vi en Remidabod. Her kan vi hente inn materiale fra bedrifter og nærsamfunnet. Materiale som senere kommer til nytte i det skapende arbeidet i barnehagen.
- lager vi egne kostymer til karneval.
- legger vi til rette for undring og filosofiske samtaler.
- skal vi i år jobbe med sunt kosthold og fysisk aktivitet.

9. Progresjon

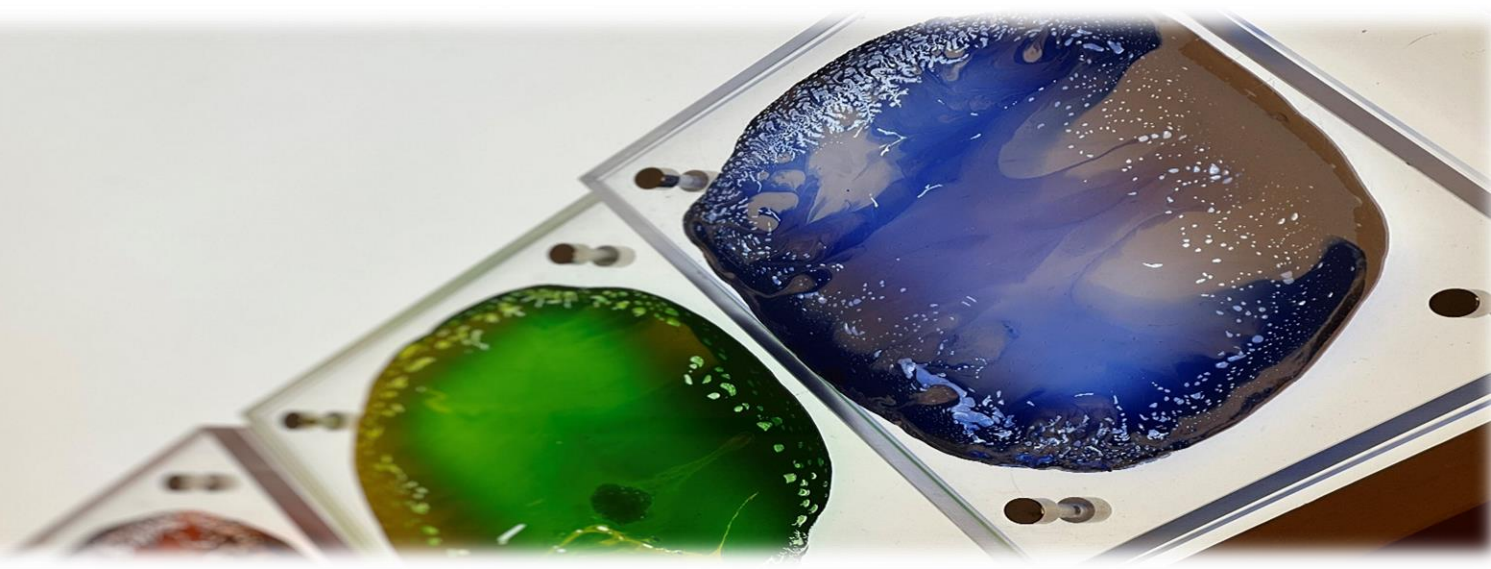
Vi legger til rette for at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve mestring utfra egne forutsetninger.

Progresjonen i arbeidet ligger i hvordan vi møter enkeltbarnet og barnegruppene, hvordan vi bearbeider det pedagogiske innholdet, metodevalg, hvilke leker og materiell vi tilbyr, og hvordan vi utformer og legger til rette det fysiske miljøet. Det vil også være progresjon i hvordan vi arbeider med de ulike fagområdene. Barna skal få ulike utfordringer tilpasset erfaringer, interesser og ferdigheter, både på gruppe- og individnivå.

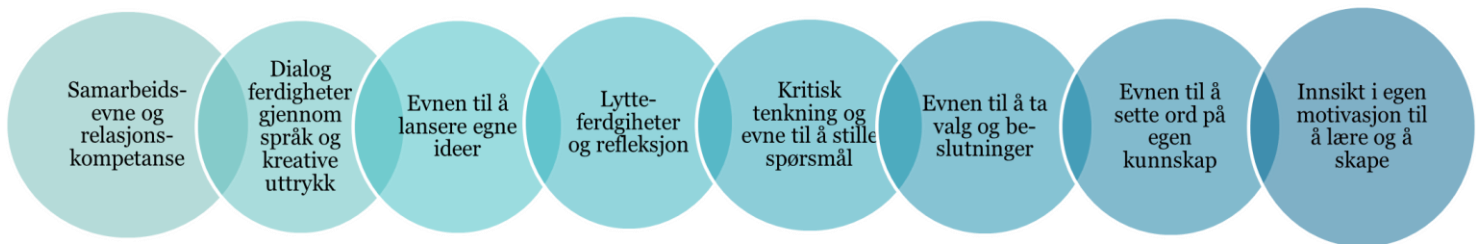
Barnehagen gir barna grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Vi støtter barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gir utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen sikrer progresjon både på gruppenivå og individnivå, innenfor alle barnehagens områder.

Barnehagen skal gi barna grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Vi støtter barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen skal sikre progresjon både på gruppenivå og individnivå, innenfor alle barnehagens områder.

Hos oss bruker vi prosjektarbeid som metode, og det fører til fordypning og refleksjon. For barnet er dette en naturlig måte å lære på. Livet består av mange små og store prosjekter. I hvert prosjekt er det minst et problem som må løses, flere spørsmål som trenger svar og ikke minst avgjørelser som må tas for at prosjektet skal komme i havn. I prosjektene møter barnet ulike problem som en utfordring med mange mulige løsninger. Kompetansen fra å jobbe prosjektbasert vil også være nødvendig for å løse viktige samfunnsoppgaver i framtiden.

I prosjektene utvikler barna:

Loris Malaguzzi sa at kunnskap ikke var en gjenstand som kan overføres som et objekt, men et resultat av at mennesket skritt for skritt interagerer med sine omgivelser. I prosjektarbeidet er ikke kunnskap noe man får som en passiv mottaker. Prosjektene tar utgangspunkt i barnet og utvikles i samarbeid mellom barn og pedagoger. Barnas naturlige nysgjerrighet og interesse fører oss inn i ulike «verdener». Dette gjør at man noen ganger starter en prosess som ender i kortere eller lengre prosjekter. Når prosjektene tar utgangspunkt i det som fanger barnas interesse, vil det ofte bli arbeidet i små grupper. I prosjektene er barna sammen i mindre eller større grupper – ut ifra interesser og behov. Derfor deltar ikke alle alltid i de samme prosjektene. Pedagogenes oppgave er å systematisere arbeidet gjennom tverrfaglige prosjektplaner, slik at innholdet i prosjektene er relevante i forhold til barnets utvikling. Prosjektene skal også sikre kravene til tverrfaglighet i tråd med forskrift til rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Pedagogene skal hjelpe barna og holde tråden og lede prosessen fram mot et resultat. Resultatet blir synliggjort gjennom dokumentasjon på avdelingene gjennom prosjektperioden og en utstilling, framførelse eller presentasjon der barna selv uttrykker hva som har foregått.

Temaarbeidene og lengre prosjektarbeid støtter både barnegruppen og enkeltbarns læring og danning. Det å kunne fordype seg over tid og gjennom en prosess skaper et bredere erfaringsgrunnlag. For å kunne bearbeide inntrykk må man få mulighet til å uttrykke det man har vært en del av. Pedagogene velger ut hvilke materiale som er relevant for barna i prosjekter og lek. For å kunne velge ut materiale som gir barnet progresjon i utviklingen må observasjon og refleksjon være en del av planleggings-arbeidet. Pedagogene må gjøre seg kjent med materialene, teknikkene og fakta på forhånd, slik at de kan støtte barna i prosessen og gi relevant veiledning til å drive prosessen framover. Inntrykket som skal sette i gang prosessen blir vurdert opp mot den hypotesen man har før prosjektet starter. Prosjektarbeid er arena for motorisk, språklig, sosial og kreativ utvikling.

Læring og utvikling skjer gjennom:

- å presentere et rikt utvalg av aktiviteter der barn kan bruke sansene og bevegelse til å skaffe seg erfaringer, øve på nye ferdigheter gjennom repetisjon og variasjon.
- å gi tilstrekkelig tid til utforskning, utvikling og gjennomføring av ideer.
- å skape muligheter for at barn får uttrykke seg på flest mulige måter gjennom verbalspråk, billedspråk, drama, dans, musikk etc.

10. Digital praksis

I prosjekter og aktiviteter bruker vi digitale verktøy til inspirasjon og læring. Vi har flere pc'er som vi bruker til å gjøre søk på nettet. Vi tar i bruk nettbrett og pc for å utforske ulike tema i prosjektarbeid ved hjelp av å søke, ta bilder og lage dokumentasjon. Vi «koder» roboter, en såkalt «Blue-Bot». Barna bestemmer hvor den skal gå, og lager labyrinter til den. Vi har digitale mikroskop og inspeksjonskamera, og disse tar vi også i bruk i prosjekter og i lek, for eksempel når vi går på tur. Barna tar bilder med kamera, både med og av barna og vi spiller inn lyd, for eksempel av historier og sang.

Prosjektor bruker vi aktivt med barna, for eksempel ved lekestasjoner der vi lager lekemiljø med jungel på veggen som et levende bilde til lekedyrene. Vi bruker også prosjektor til å se faktafilmer, eller male samtidig som vi har film og bilde på veggen som inspirerer.

Vi bruker digitale verktøy fast en dag i uken på hver avdeling, og da har vi et ekstra fokus på digital praksis som kreativt verktøy. Et eksempel på dette kan være, som nevnt ovenfor, eller at vi utforsker skygger og materialer gjennom overhead. Digital praksis i vår barnehage handler om en aktiv deltagelse tilpasset allerede eksisterende drift. Pedagogene er ansvarlig for en reflektert holdning av bruken opp mot samfunnets digitale konsum.

Ved siden av dette bruker vi nettbrett som støtte i forhold til språk og språkutvikling. Ved hjelp av ulike kreative spill og apper som støtter barnas språkutvikling med bilde og lyd, kan barna lære om ulike tema.

Digitale verktøy barnehagen har og som skal brukes:

- Stasjonære og bærbare pc'er
- Ipader/nettbrett
- Blue-bot
- Digitalt mikroskop
- Kamera
- Prosjektor
- Smart Board
- Mikrofoner
- Kopimaskin
- Lamineringsmaskin
- Smarttelefoner
- Lydklyper
- Inspeksjonskamera

11. Fagområdene

Rammeplanen for barnehager (KD, 2017) inneholder 7 fagområder. Vi har en tanke om at alle fagområdene skal sikres gjennom prosjektene våre, men skal og gjenspeiles i det daglige livet i barnehagen.

11.1. Kommunikasjon, språk og tekst

I barnehagen skal alle barn få møte et godt språkmiljø som stimulerer deres språklige nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. Vi skal møte barna der de er i sin språkutvikling og støtte alle deres ulike kommunikasjonsformer. Deres motivasjon for å lære språk kan mer beskrives som en lekemotivasjon enn læringsmotivasjon. De er opptatt av her og nå, og det å få være deltaker i morsomme og meningsfulle sosiale sammenhenger er derfor avgjørende for deres språklige utvikling.

Barn har 100 språk, skriver Loris Malaguzzi, hundre måter å tenke på og å uttrykke seg på. Personalet skal invitere til å utforske dette gjennom refleksjoner, estetikk, møte med kulturer, kunst, tekster, fantasi og fortellinger.

Gode bøker, og voksne som sammen med barna kan leve seg inn i historiene, er med på å vekke barnas interesse og leselyst. Dette er med på å legge grunnlaget for barnas

lesekompetanse og er en viktig forberedelse til leseopplæringen. Samtidig kan bøker og fortellinger gi barna felles kunnskap til å bruke i lek og samtaler i ettertid. Leseopplevelser gir næring til leken og leken er en viktig bearbeiding av høytlesningen. Både tekst og bilde er med på å berøre barna følelsesmessig og setter i gang refleksjoner og samtaler.

Sang og musikk aktiverer store deler av hjernen og trigger hukommelsen. Det å synge sammen forsterker gruppefølelsen, minsker stress og gjør oss i godt humør, noe som gjør barna mer mottakelig for læring. Forståelse og melodi skjer i høyre hjernehalvdel, mens puls og rytme skjer i venstre hjernehalvdel (Brean og Skeie, 2019). Alt dette er viktige elementer for barnas språkutvikling. Vi har mange rytmeinstrumenter som er samlende og motiverende for barns språkutvikling, når man har engasjerte voksne som utforsker språket sammen med barna.

I vår barnehage:

- møter barna lekende voksne, som veileder og utvider leken med nye ord og rekvisitter.
- møter barna et variert tilbud av kunst, kultur, dikt, rim, regler, spill og bøker.
- møter barna sang, musikk og rytmeinstrumenter som en del av hverdagen.
- får barna oppleve spenning og glede ved høytlesning, fortellinger, sang og samtale.
- støtter vi barna i å mestre turtaking.
- får barna delta i samtaler der de får mulighet til å fortelle, delta i planlegging, stille spørsmål og reflektere over det som opptar dem.
- får barna økt sitt ordforråd, gjennom blant annet å jobbe med månedlige tema og møte ansatte som er språklige aktive.
- bruker vi bilder til gjenkalling og gjenfortelling av tidligere opplevelser.
- leser vi med barna, det vil si at vi lar barna ta aktivt del i lesingen av bøker og stimulerer til samtaler utfra det som opptar dem.
- synliggjør vi de ulike språkene som er representert i barnehagen.
- bruker vi tegn til tale til språklig støtte gjennom dagen.
- møter barna bokstaver, bilder og symboler i ulike sammenhenger.
- har vi dagtavle med symboler som gir barna oversikt over dagen.

11.2. Kropp, bevegelse, mat og helse

I barnehagen har vi stort fokus på motorisk utvikling, og har hver måned fokus på et område som er en del av barns motoriske utvikling, f.eks. utholdenhet, motorisk planlegging, øye-hånd koordinasjon. Dette har personalet et ansvar for å sette seg inn i, og bruke i leken gjennom hverdagen. Vi skal utfordre barns motoriske utvikling gjennom naturlig lek, men og ved å tilrettelegge og å utfordre barna til å prøve ut nye ting. Barna skal bli kjent med kroppen

sin og erfare alle mulighetene, men og kunne sette egne grenser og ha respekt for andres grenser.

Måltidene i barnehagen skal være i tråd med nasjonale retningslinjer. Vi har et fokus på fisk, men har også valgt noen kjøttfrie måltider basert på en mer bærekraftig utvikling.

Fruktmåltidet skal være variert kan bestå av knekkebrød, skive, grøt, müsli, yoghurt og frukt. I år skal vi inn i et større satsningsområde rundt dette, så endringer kan forekomme.

I vår barnehage:

- lar vi barna medvirke til matlagingen tilpasset aldersnivået.
- gir vi barna varierte måltider og gode smaksopplevelser.
- lar vi barna oppleve gode måltidsituasjoner, der fellesskapsfølelse, samtaler og glede over maten har et fokus.
- legger vi gode rammer rundt måltidet og har et fokus på hygiene.
- legger vi til rette for at alle barn skal få muligheten til å hvile hver dag.
- er vi aktive voksne, som engasjerer barna til aktivitet og lek.
- gir vi barna varierte turmuligheter.
- følger vi planen for motoriske bevegelser hver måned og leser teoretisk bakgrunn som henges opp på avdelingene (har og heftet «Bevegelsesglede og motorisk utvikling»).
- jobber vi med månedlig tema for å øke barnas ordforråd når det kommer til kropp og følelser (Æemæ).

11.3. Kunst, kultur og kreativitet

Kunst, kultur og kreativitet er noe som virkelig betyr noe for oss som Reggio Emilia barnehage. Det fordrer til inspirasjon rundt prosjekter og den kreative leken som skjer i barnehagen.

Det er valgt årets kunstner som skal være synlig på alle avdelingene og som skal inspirere prosjektene som tar form på avdelingene. Vi har fokus på at barna skal få oppleve og sanse et variert materialbruk som oppfordrer til økt bruk av fantasi og kreativitet.

I vår barnehage:

- er vi oppdatert på årets kunstner.
- har vi kunstneriske uttrykk synlige på avdelingen.
- har vi et fokus på kunst, kultur og kreativitet i planlegging av prosjekter.
- bruker vi utvalgsmaterialet og har dette lett tilgjengelig på avdelingen.
- synliggjør vi barnas kulturelle uttrykk på avdelingen.
- bearbeider vi sammen med barnas inntrykk gjennom variert materialbruk og skapende virksomhet.
- bruker vi et variert materiale, teknikker, verktøy og teknologi sammen med barna.
- støtter og undrer vi oss sammen med barna om kulturelle uttrykk.
- legger vi til rette for dans, drama, musikk, rytmer og annen skapende virksomhet som barna ønsker å uttrykke seg gjennom.
- har vi fokus på kreativitet i arbeidet med digitale verktøy.
- tilbyr vi de eldste barna skulpturvandring i Bergen

11.4. Natur, miljø og teknologi

Barna skal oppleve glede og mestring ved å ta i bruk naturen i nærområdet. På den måten kan vi fremme en forståelse for viktigheten av å ta vare på naturen og dets mangfold.

Bærekraftig utvikling i vid forstand er viktig for barnehagen, og hos oss blir det satt et ekstra fokus på dette. Vi skal være nysgjerrig, forske og reflektere sammen.

I vår barnehage:

- går vi turer i nærmiljøet, og ser på alle artene vi møter gjennom året.
- blir vi kjent med dyrene i nærområdet.
- erfarer, forsker, eksperimenterer og undrer vi oss over naturfenomener som årstider, vann/is, lys, lyd, luft etc.
- har vi rom for konstruksjon på avdeling og på uteområdet.
- har vi et stort fokus på bærekraftig utvikling.
- blir vi kjent med fargene i naturen.
- får barna kjennskap til sanger og regler om været, årstider, dyr, fugler, insekter, planter og lignende.
- bruker vi naturen som leke-arena.
- gir vi barna gode opplevelser med å lage mat ute i naturen.
- har vi et kreativt fokus gjennom bruk av digitale hjelpemidler i barnehagen.
- gir vi barna tid til å reflektere, undre seg og forklare problemstillinger de møter på.

11.5. Antall, rom og form

Barn er opptatt av å forstå hvordan livet og ting henger sammen. Så snart de er født, begynner de å utforske rommet og menneskene rundt seg. Når barna begynner i barnehagen, støtter vi dem i utforskningen på flere ulike måter. Ved hjelp av dagtavle viser vi barna at ting skjer i en rekkefølge, vi skaper oversikt for barna, og vi gir barna et redskap som hjelper dem å orientere seg i rom og relasjoner. I ulike dagligdagse situasjoner, og gjennom leken opplever barna matematikk som er en naturlig del av livet, og hvor de kan bruke sin matematiske kompetanse, og samtidig utvikle den videre.

I vår barnehage:

- støtter vi barna i deres problemløsning og utforskning, til å få utforske natur, rom og relasjoner.
- lar vi barna bli kjent med matematikk i tall, telling, mønster, former, rekkefølger, sortering, størrelser, farger, lys, skygge, matematiske begreper og sammenligning gjennom ulike hverdagssituasjoner.
- bruker vi konkrete, spill, lysbord, overhead og ikke minst naturen og uteområdet til å utforske dette.
- har vi rom for utforskning av matematikk gjennom konstruksjon, sortering og sammenligning på avdeling og på uteområdet.
- bruker vi digitale verktøy som f.eks. Blue-bot til matematisk tenkning.

11.6. Etikk, religion og filosofi

Dette preger oss i stor grad da det sier noe om de verdiene vi jobber etter. Vi starter året med et tema som heter «Hvem er vi?». Dette skal gjøre at vi er nysgjerrig på hverandre og ser styrken av mangfoldet i barnehagen. Vi bruker det vi erfarer denne første tiden til å markere dager av viktighet for familiene i barnehagen. På den måten får vi blant annet kjennskap til

tradisjoner, høytider og kulturelle uttrykk i forskjellige religioner og livssyn. Vi filosoferer og reflekterer i fellesskap og jobber med å lytte til andres historier. På den måten utvikler vi toleranse, skaper tilhørighet og ser verdien av mangfold.

Å reflektere og undre seg er måten vi jobber på gjennom prosjektene våre, og dette medfører barn som har evnen til kritisk tenkning og god dømmekraft.

I vår barnehage:

- starter vi året med temaet «Hvem er vi?» (se eget hefte).
- tar vi med oss det vi erfarer og implementerer det gjennom hele barnehageåret.
- forteller vi historier som omhandler mangfoldet i barnehagen og i samfunnet.
- undrer vi oss sammen med barna både i hverdagen og gjennom prosjektene.
- filosoferer og reflekterer over mangfoldet i samfunnet og i barnehagen.
- skaper vi interesse for andres menneskers livssyn og levesett.
- har vi Forut årlig – innsyn i andres levesett og det å hjelpe andre.
- har vi filosofiske samlingsstunder basert på blant annet «Hvem er vi?» og «Sammen mot mobbing».
- lager vi regler for fellesskapet sammen med barna (Sammen mot mobbing).
- har vi variert mat på felles-arrangementer.

11.7. Nærmiljø og samfunn

Gjennom emnet «Hvem er vi?» vil barna bli kjent med hverandres familier, forskjellige familiekonstellasjoner, land og kulturer som er representert i vårt nærmiljø. I lek og samspill møtes vi med våre ulike bakgrunner og erfaringer, vi tilpasser oss og lærer av hverandre. Slik er samfunnet vårt i stadig utvikling og vi er alle en viktig del av det. Samspill og sosial kompetanse jobbes med kontinuerlig. Gjennom god veiledning fra personalet ønsker vi å være med på å fremme likestilling og motvirke diskriminering, stereotypier og rasisme. Barns medvirkning og deltakelse i demokratiske prosesser er viktig og kommer til syne i hverdagsliv, i arbeid med prosjekter og utforming av det fysiske miljøet både inne og ute.

Gjennom turer og opplevelser i bygden vår blir barna kjent med det nærmiljøet har å tilby av natur, historiske minnesmerker, bedrifter og lokale tradisjoner. Bygden har mye historie å by på helt tilbake fra vikingtiden. Vi har viking-grav, offerplass fra vikingtiden, steinkors som markerer Askøys første kirke, kjærlighetsstien der Amalie Skram gikk i sin tid, gamle fabrikker og mye mer. Gjennom kjennskap til stedet og historien ønsker vi å styrke barnas interesse for, tilhørighet til og ønske om å ta vare på det nærmiljøet de vokser opp i.

Gjennom tiden i barnehagen skal barna lære noe om nasjonale minoriteter i Norge og hvert år markerer vi samenes nasjonaldag. Andre nasjonale minoriteter vi må vite noe om er kvener/norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk.

I vår barnehage:

- blir alle sett, hørt og får like muligheter til deltagelse.
- synliggjør vi de demokratiske prosessene som skjer i barnehagen gjennom bruk av valgtavler, samtaler, felles planlegging og støtte i konflikthåndtering.

- lar vi barna medvirke i den daglige praksisen.
- har vi fokus på gode og trygge relasjoner.
- har vi fokus på at alle skal ha noen å leke med og føle seg inkludert (amfi og navnekarusell 2 ganger årlig som observasjon).
- blir barna kjent med bygden og dens historie.
- går vi turer i nærmiljøet og plukker med oss søppel som ligger i naturen.
- gir vi barna begynnende kjennskap til andre kulturer, språk, demokrati og barnekonvensjonen.
- er vi godt kjent med Ask-bygden.

12. Overganger

Barn og foreldre skal erfare at det er en god og trygg overgangsprosess mellom hjem-barnehage, mellom de ulike avdelingene innad i barnehagen, og mellom barnehage-skole. Barnehagen er bevisst på hvordan de sikrer at alle barn får nødvendig tid, støtte og trygghet i overgangene. Foreldre og barnehage samarbeider for at det enkelte barn skal komme styrket gjennom de ulike prosessene.

12.1. Tilvenning

Med fokus på tilknytningsteori og trygghetssirkelen (COS) skal tilvenning i barnehagen bestå av respekt for enkeltbarnet. Dette krever sensitive voksne som er fysisk og psykisk til stede og som er i stand til å lese barnets signaler. Noen barn vil kreve lengre tilvenning enn andre, og med vårt menneskesyn skal vi ta dette på alvor og tilrettelegge for både enkeltindividene og gruppen som enhet. Det er personalets ansvar å tilse at alle barn blir sett, hørt, og møtt, spesielt i slike overganger. I Bowlbys tilknytningsteori er et av de viktige hovedtrekkene ved teorien hvordan barnet opplever verden de første årene, og at dette påvirker både barnets emosjonelle og sosiale utvikling, og framtidig psykisk helse og evne til relasjonsdannelse. Tilknytning anses å være en dynamisk prosess, der opplevelser forsterker hverandre (Kverneland, 2017).

Kari Killen (2003, s. 574) henviser til Bowlby og skriver at: «Tilknytningsteori har bidratt til vår forståelse av hvordan barn finner ut av at de bør forholde seg til tilknytningspersonen for å holde denne innenfor rekkevidde eller muligens for å unngå det de kan oppfatte som tilknytningspersonens avvisende, utilgjengelige, invaderende eller uforutsigbare atferd.»

Barna speiler oss, så vær en god og trygg voksen der barna føler at de blir møtt. En Reggio Emilia barnehage krever spesielt gode relasjoner for at barna skal få bruke fantasien. Et utrygt barn bruker for mye energi på å tilpasse seg, til at kreativiteten kan blomstre.

Vi har vært med på dette mange ganger. For barnet er det kanskje en av de første store overgangene i livet, og for dem kan det være både spennende og skummelt. For oss og foreldrene er det viktig å starte med å løfte frem en overgang som noe positivt og noe man kan glede seg til. Vi snakker med barna og undrer oss sammen om hvordan det vil være å bytte avdeling, og så tar vi med innspillene deres inn i den videre jobben med tilvenning. Vi

skal være støttende stillaser i denne fasen. Støtt barnet der de trenger det, og trekk deg gradvis vekk for å la barnet mestre situasjonene selv.

Tilvenningen er fullført når barnet er trygt, det vil si at avdelingene må tenke tilvenning av enkeltbarn og grupper over lang tid og se enkeltindividenes behov. Vær sensitiv og lytt til gruppen og enkeltbarna. Det er ALLTID personalets ansvar å sikre at alle barn har gode og trygge dager i barnehagen. Vi kommuniserer på flere plan, ikke bare verbalt. Barna leser vårt kroppsspråk, og vi kommuniserer bare ved å være (Dysthe, 2001, s. 109).

Når nye barn begynner skal vi ta hensyn til barnets rutiner. Vi skal tilpasse praksisen etter barnas behov.

Tilvenning i Ask barnehage skal være god for både barn, foresatte og personalet!

12.2. Overgang fra avdeling til avdeling

Vi planlegger alltid tilvenning til nye avdelinger i god tid før sommerferien. Når alt er klart, vil barn og foresatte få informasjon over hvordan barnegruppene ser ut ved nytt barnehageår. Vi har aldersinddelte grupper, og hvert år er det en del logistikk på dette, og det er ulikt hvordan hver avdeling ser ut med tanke på hvor mange barn som starter og hvilken alder de har. Vi har alltid med oss ved avgjørelser, barnets beste og at de skal få være med noen av sine venner.

Når dette er avgjort får barna besøke ny avdeling og hilse på de ansatte som skal være med dem når de skal over på ny avdeling. Vi prøver å legge dette inn minst en gang i uken de siste ukene før sommerferien. Tanken om tilknytning er høyst gjeldende, som beskrevet over, også ved overganger internt.

12.3. Overgang fra barnehage til skole

Barnehagen samarbeider med foreldre og skolen, og legger til rette for at barna får en trygg og god overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning. De skal oppleve glede med å begynne på skolen, og at det er en sammenheng mellom barnehage og skole.

Vi legger til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter, som gir et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barna får avslutte sin barnehagetid på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. De blir kjent med hva som skjer i skolen før de begynner der.

I Askøy kommune har vi en handlingsplan og en rutine som skal sikre et godt samarbeid mellom barnehagen og skolen. Dette omhandler blant annet utveksling av informasjon, samarbeid om felles arrangementer, besøksdager på skolen, samt pedagogisk arbeid knyttet til siste året i barnehagen.

Vi har gjennom året et tett samarbeid med nærskolen i henhold til retningslinjer. Vi har i tillegg utarbeidet og følger en egen plan for overgang fra barnehage til skole/SFO. Målet vårt er at barna skal få førstehåndserfaring med skolen, og at overgangen skal bli så god som mulig for dem. Vi jobber tett med skolen rundt faglig utvikling, fokus på leken og en fin sammenheng fra barnehage til skole.

Førskolegruppen i år holder til på Strålen og Bølgen. Om høsten starter vi med et møte med skolen hvor vi lager en plan for hva vi skal gjøre sammen gjennom hele året.

I vår barnehage:

- har vi førskolegruppe der vi jobber med selvstendighet, tur, fellesskap og et stort fokus på motorikk.
- har vi et samarbeid med skolen, med mål om en pedagogisk sammenheng for alle barna.
- besøker barna skolen gjennom året, og blir kjent med uteområdet og fadderne som skal ta imot dem.
- på slutten av året har vi et felles arrangement sammen med skolen. Da har vi enten gått på en langtur eller hatt aktivitetsdag ute i naturen sammen med fadderklassen.

13. Dokumentasjon- og vurderingsarbeid

Barnehagen er en lærende organisasjon som til enhver tid utvikler kvalitet innen barnehagens innhold og oppgaver. Personalet er innovative, søker ny kunnskap, og lærer av hverandre. Fastdager brukes og for å få veiledning og sette fokus og tid til refleksjon og pedagogisk utvikling.

Ved å sette ord på og reflektere over egen praksis i samspill med barna, vil personalet ha grunnlag for å kunne vurdere om praksis innfrir rammeplanens målsettinger og krav.

Barnehagen er et profesjonsfaglig fellesskap der alle ansatte reflekterer over formål, verdier, innhold og oppgaver, der faglige og etiske problemstillinger inngår. Personalet arbeider med å sette mål, innhenter informasjon, vurderer og analyserer, planlegger og justerer kursen ved behov.

13.1. Barnehagen som lærende organisasjon

Vi har en sterk faglig forankring, men vi bruker mye tid på å løfte nye problemstillinger eller diskurser. Barnehagen skal hele tiden se på muligheten for videreutvikling. Noen vurderinger og refleksjoner fører til endringer i planer og praksis, andre ganger er større planer om kompetanseheving satt i et overordnet system.

Hos oss har vi en delingskultur, der man løfter frem den fagkompetansen som personalet har. Vi ønsker å dele og vi ønsker å gjøre hverandre gode. Pedagogisk drift er et ansvar hos alle ansatte – et ansvar for å sikre at barnehagen følger alle lovpålagte oppgaver. Vi har høye

forventninger til at man planlegger og vurderer arbeidet og at dette fører til kontinuerlig refleksjon over egen praksis.

Vi har et samarbeid med Høgskolen på Vestlandet der vi tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningen. Vi mener at vi har en del å lære nye studenter, men og at studenter kan gi oss innsikt i egen praksis som vi må reflektere over og ta på alvor.

I vår barnehage:

- deler vi erfaringer med hverandre og er til daglig inspirasjon for hverandre.
- veileder vi hverandre i hverdagen.
- reflektere vi over eget prosjekt og gjør nødvendige justeringer minimum en gang i måneden.
- dokumenterer vi jevnlig prosjektets fremgang synlig på avdelingen, og skriver på refleksjoner som oppstår.
- skriver vi grovplaner og prosjektplaner.
- skrive vi pedagogiske årsvurderinger, som styrer tar utgangspunkt i når man planlegger videre drift.
- lager vi til utstillinger for foresatte, barna, ansatte og andre i nærmiljøet.
- lager vi en plan for kompetanseheving gjennom barnehageåret.

13.2. Dokumentasjon og vurdering

Observasjon, refleksjon og pedagogisk dokumentasjon er kontinuerlige prosesser i prosjektene. Dokumentasjonsmateriale kan være f.eks. tekst, arbeidstegninger, tankekart, bilder, film, lydopptak, praksisfortellinger, barnesamtaler etc. som vi deler med andre. Pedagogisk dokumentasjon er dokumentasjonsmateriale som er bearbeidet og viser barnets virksomhet satt i en kontekst hvor læring og danning synliggjøres. I dokumentasjonen ser vi både på vår pedagogiske praksis og på hvordan vår praksis påvirker barnas læringsmiljø. I den pedagogiske dokumentasjonen synliggjør vi også barnas læringsprosesser og strategier. Dokumentasjon og refleksjonen omkring hvordan pedagogens tilrettelegging og handlinger påvirker barna, gir et bevisst forhold til praksis. Dokumentasjonen henges opp på avdelingene slik at alle kan komme med kommentarer, innspill og tanker. Barna deltar i utvelgelse av hva som skal henges opp, og personalet tar alltid etiske vurderinger i forkant av hvilken dokumentasjon som synliggjøres for andre. Som pedagoger må vi hele tiden reflektere og kritisk granske vår egen praksis. Ved hjelp av et godt dokumentasjonsmateriale kan vi dele våre tanker og refleksjoner med andre og få nye innfallsvinkler.

I vår barnehage:

- har alle plantid og skal jobbe kontinuerlig med pedagogisk dokumentasjon av prosjektene i tillegg til barnepermer på primærbarn.

- skal dokumentasjonen synliggjøres på avdelingen, slik at det er tydelig hva barnegruppen jobber med. Dokumentasjonen skal være estetisk fremstilt for å gi avdelingen et positivt miljø, og med tanke på visuell støy.
- er dokumentasjon faglig forankret, inneholder gjerne sitater og refleksjoner over barnas læring og deres læringsmiljø.
- gjøres det alltid en etisk vurdering av hva som fremstilles, og barna skal medvirke.
- ender alle prosjekter ut i utstillinger, en på høsten og en på våren.
- legges det inn nyheter i Vigilo minimum en gang i uken, av hva barnegruppen har gjort denne uken.
- sikrer dokumentasjon og refleksjon en god faglig kvalitet, og veileder oss som pedagoger videre i prosjektene.
- reflekterer avdelingen sammen, minimum en gang i måneden over utvalgt dokumentasjon, for å sikre kvalitet og progresjon.
- Brukes teamledermøtene til deling, veiledning og felles refleksjon over prosjekter i barnehagen.

14. Samarbeid

Barnehagen legger til rette for et godt foreldresamarbeid. Foreldre skal få medvirke i den individuelle tilretteleggingen av barnets tilbud og i barnehagens arbeid. Sammen skal vi skaper vi en god dialog basert på trygghet og tillit, som er avgjørende for barnas trivsel og utvikling. Dette forutsetter god informasjon og innsikt. Informasjonen gis i daglig kontakt, månedsplaner, foreldresamtaler og foreldremøter. Vi bruker Vigilo som kommunikasjonsplattform. Foreldre bidrar og til medvirkning gjennom den årlige foreldreundersøkelsen, som er av betydning for barnehagens videre kvalitetsutvikling.

Barnehagen har et Samarbeidsutvalget (SU) som skal sikrer samarbeid mellom barnehagen og foreldrene. Styrer sørger for at saker av viktighet for barnehagens innhold og virksomhet forelegges SU. Utvalget består av representanter fra foreldre og personalet i likt antall, samt en representant fra eier. Styrer møter og har uttalerett. Barnehagens foreldreråd består av alle foreldre. Foreldreråd og SU er viktige samarbeidsorgan for å ivareta fellesinteresser i foreldregruppa, og sikre medvirkning i barnehagens arbeid.

Barnehagen samarbeider med ulike instanser om barns oppvekst og utvikling. Personalet som arbeider i barnehagen har taushetsplikt. Opplysninger om private og personlige forhold blir ikke gjort kjent for andre. Samarbeid om enkeltbarn avklares med foreldre før kontakt med andre instanser.

14.1. Foreldresamarbeid og medvirkning

Vi jobber aktivt for å forstå ulike familier og foresatte for å kunne komme dem i møte. Personalets relasjoner til foresatte påvirker også relasjonene personalet har til barna. Det er pedagogens ansvar å sørge for at samarbeidet og relasjonen til barnas foresatte blir så gode som mulig. Alle foresatte vil sitt barns beste, og det er med den holdningen vi skal møtes i samarbeid om barnet.

I barnehagen opplever vi at foresatte i større grad er opptatt av å samarbeide – både om eget barn, men også om barnets oppvekstmiljø i barnehagen. Som fagpersoner i barnehagen, må vi kunne bidra til å skape gode og trygge foreldre. Når vi samarbeider med foresatte, er i samtaler og dialog, forventes det at pedagogene bruker sin kunnskap og erfaring – samtidig som man anerkjenner og aksepterer foresattes valg og tankemåter.

I barnehagen har vi ulike systemer for å ivareta foresatte medvirkning i tillegg til den daglige dialogen:

- foresatte har eget foreldreråd i barnehagen. Dette trer sammen når foresatte ønsker det. Det velges to representanter fra foresatte hver høst. Disse deltar i barnehagens samarbeidsutvalg (SU).
- samarbeidsutvalget skal blant annet fastsette barnehagens årsplan og få forelagt saker som er av betydning for barnas tilbud i barnehagen.
- vi har to foreldresamtaler i året i tillegg til startsamtaler for nye barn.
- vi har to foreldremøter i året i tillegg til ekstra møte for nye barn, og foreldremøte for førskolebarna som holdes på Hop skole.
- vi arrangerer minst en dugnad i året.

Foresatte vil hele tiden kunne gi uttrykk for sine synspunkter og medvirke på det arbeidet som foregår i barnehagen ved å følge med på dokumentasjonen som henger oppe på avdelingene, det som kommer ut på Vigilo, ved å være i dialog med personalet og delta på foreldremøter, foreldresamtaler og foreldreråd.

Vi bruker Vigilo som digital arena for informasjon og deling.

Vi har tradisjon for å invitere foreldrene inn i barnehagen til å delta i lek, aktivitet, måltider, turer og prosjekter. Vi ønsker å vise foreldrene gjennom aktiv deltakelse, hva vi holder på med om dagene. Foresatte er ikke gjester, men aktive medaktører i barnehagen og barnas liv. Foresattes synspunkter på prosjekter, hverdagsaktiviteter og pedagogiske opplegg blir mer innsiktsfulle og relevante når de kjenner barnehagens indre liv bedre. Da må vi våge å invitere inn. Samtidig må vi ha et bevisst forhold til taushetsplikten.

14.2. Samarbeid andre instanser

Pedagogisk psykologisk tjenester (PPT)

Fastdag: Barnehagen får besøk av sin PPT-kontakt 1 gang i måneden. Her kan personalet drøfte ulike problemstillinger anonymt eller med tillatelse fra foreldre. Utfordringene kan være knyttet til barnehagens rutiner, barns språkutvikling, barnegruppen, atferd, samspill ol. Sakene kan være enkeltbarn eller hele barnegrupper.

Barnehagen kan ta kontakt med PPT for drøftinger angående barnegruppen eller enkeltbarn. Dersom samarbeidet dreier seg om enkeltbarn skal foreldre tas med i denne prosessen, og de

skal gi skriftlig samtykke før kontakt med PPT opprettes. Foreldre kan også selv ta direkte kontakt med PPT, men vi oppfordrer til at de samarbeider med barnehagen.

Pedagogiske støttetjenester (PST)

Barn som, ut fra en sakkyndig vurdering fra PPT, er tildelt spesialpedagogiske timer, får denne hjelpen i barnehagen. Hjelp til barn med nedsatt funksjonsevne kan også gis ved å styrke den generelle bemanningen i barnehagen. Avdelingen tilbyr og lavterskeltilbud.

Familiehelsetjenesten

Barnehagen har et samarbeid med Familiehelsetjenesten. Vi har ulik kompetanse om barn og samarbeidet går ut på å utveksle erfaringer og gi råd og støtte til hverandre på et generelt plan.

Barnevernet

Barnehagen har samarbeid med barnevernet. Som en offentlig etat har alle ansatte i barnehagen opplysningsplikt til barnevernet.

Man har og en generell avvergelsesplikt i henhold til straffeloven §§196 og 284 - «gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått» Avvergelsesplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikten. Dette gjelder f.eks. ved vold, seksuelle overgrep og kjønnslemlestelse.

Origo

Barnehagen samarbeider med Origo Askøy. Origo tilbyr hjelp til barn, unge og voksne når det gjelder psykisk helse, rus, utfordringer i foreldrerollen, vanskelige livssituasjoner med mer.

Ressursteam

Barnehagen har i løpet av året tverrfaglige møter der PPT, barnevernet, helsesykepleier og representant fra barnehagen møtes for å drøfte ulike aktuelle saker.

Barnehagen som opplæringsarena.

Barnehagen er en viktig opplæringsarena for ulike utdanningsinstitusjoner. Man legger til rette for praksis der elever, studenter og lærlinger får prøvd seg i yrket.

15. Barnehagens fokusområder

15.1. Årets tema er «Drømmer og fantasier»

Vi ønsker å jobbe med et emne som kan utfordre tankesettet vårt. Barn har ikke de samme begrensningene som mange voksne opplever. De tør å tenke stort og kreativt, og vi skal være med på deres reise innen drømmer og fantasier. Vi skal utforske temaet gjennom en del spørsmål:

- Hva ser vi?
- Hva hører vi?
- Hva føler vi?
- Hva kjenner vi?
- Hva tenker vi?

Spørsmålene er inspirert av kommunedelplan barn og unge 2020-2032. Årets tema er basert på det vi ser av barnas lek og utfoldelse opp mot samfunnspresset vi kontinuerlig står i, der vi ofte opplever begrensninger og rammer. Temaet er direkte knyttet opp mot vår pedagogiske filosofi og diktet «Tvert imot, det er hundre som finns!» av Loris Malaguzzi:

Et barn er laget av hundre.
Barnet har hundre språk
hundre hender
hundre tanker
hundre måter å tenke på
å leke og snakke på

Hundre alltid hundre
måter å lytte på
å undres på og like på
hundre lyster til å forundre seg og like
hundre lyster til å synge og forstå
hundre verdener å oppdage
hundre verdener å finne opp
hundre verdener
å drømme fram

Et barn har hundre språk
(og hundre hundre hundre til)
men frarøves nittini.
Skolen og kulturen
skiller hodet fra kroppen.
Vi ber barnet om:
å tenke uten hender
å handle uten hode
å lytte men ikke snakke
å forstå uten gleden ved
å henføres og overraskes
annet enn til påske og jul.

Man ber dem om:
å bare oppdage
den verden som allerede finns
og av alle hundre
frarøver man dem de nittini andre.

Man sier til dem:
at leken og arbeidet
virkeligheten og fantasien
vitenskapen og fantasteriet
himmelen og jorden
fornuften og drømmene
er hverandres motsetninger.

Vi sier til dem:
at det ikke finnes hundre.

Men barnet sier:
Tvert imot, det er jo hundre som finns!

15.2. Kunstneriske inntrykk og utvalgsmaterial

Fordi kunst og estetikk er viktig inspirasjonskilde til lek og prosjekter må det bygges kompetanse om dette i personalgruppen. Den allmenne norske kunstkompetansen ligger i stor grad i håndverkstradisjonene.

For å bygge kompetanse i personal-gruppen velger vi ut materiale fra ulike kunstnere og kunstuttrykk i årsplanen. Prosessen med å velge ut kunstnere har skapt interesse og variert kompetanse om kunst og estetiske uttrykk. Det utvalgte materiale brukes som inspirasjon i lek, hverdagsliv og prosjekter. Det er et bindeledd mellom leken, kunsten og livet.

Kunst blir introdusert som inntrykk for barna på ulike måter:

- gjennom bilder, bøker eller lyd i det fysiske miljøet.
- gjennom variert materiale.
- gjennom kunstutstillinger og forestillinger.
- gjennom å bruke ulike digitale verktøy eller film.
- i prosjektene.
- eksponering på avdelingene.

15.3. Årets kunstner er Andy Goldsworthy

Andy Goldsworthy (født 26. juli 1956 i Cheshire, England) er en engelsk kunstner som er bosatt i Skottland.

Han er kjent for sine kortvarige kunstverk utendørs, laget av naturmateriale han har funnet på stedet. Som tenåring jobbet han på gård ved siden av studiene. Det er her han fant interessen for naturen. Han endte opp med å studere kunst på Bradford School of Art, West Yorkshire og Preston. Under studiene var fant han tydelige interesser på å skape kunst utendørs, og ikke i studio. Han begynte å lage midlertidige kunstverk basert på steiner, løv, pinner, snø, is og andre naturmaterialer. Han begynte og med en praksis der han fotograferte kunstverkene når de var ferdig.

Kunsten hans krevde tålmodighet. Ved å jobbe med is måtte han vente på den rette temperaturen. Han lagde skulpturer som «Ice Arch», «Ice Ball» og «Touching North». På 90-taller laget han og en serie med «Sheep Paintings», der han plasserte mat i midten av lerretet. Det endte opp med en hvit sirkel i midten, der resten av lerretet var dekket av spor fra sauene iblandet urin, møkk og søle.

Han har og jobbet noe med permanent innendørs kunst, som et gjerde av stein som bukter seg mellom trærne og endre ut i et vann

Han har hatt en del publisitet gjennom kunstgallerier, parker og to dokumentarfilmer (*Rivers and Tides: Andy Goldsworthy Working with Time* (2001) and *Leaning into the Wind: Andy Goldsworthy* (2017)).

(Informasjonen funnet på følgende nettside 06.07.2022: <https://www.britannica.com/topic/Andy-Goldsworthy>)

15.4. Kreativt materialbruk og den ansattes læringssyn (Reggio Emilia)

De estetiske og kreative prosessene er viktig for oss som Reggio Emilia barnehage. Vi ønsker å ha en fenomenologisk og estetisk tilnærming til de materialene vi tilbyr i barnehagen, altså et fokus på den subjektive opplevelsen. Det er barnas subjektive opplevelse og sansing av materialene som veileder oss i vårt pedagogiske arbeid, og sier noe om hvor vi skal videre. Den hermeneutiske prosessen der barna fortolker basert på egne erfaringer må støttes, utvides og erkjennes av de ansatte. Vi har altså et relasjonelt perspektiv der vi søker å forstå andre menneskers uttrykk, og i felleskap kan man komme frem til en forståelse. Det å oppleve varierte materialer, og hvordan ulike handlinger endrer materialets form vil kunne fremme en utforskertrang.

Som vi har beskrevet tidligere i årsplanen er alle hos oss pedagoger, og ansvarlig for det faglige og relasjonelle tilbudet til hvert enkelt barn. Vi skal observere barnas forskjellige læringsperspektiver og tilrettelegge for mestring og utvikling gjennom kjennskap til barna.

I dette landskapet er det viktig at vi reflekterer etisk over egen praksis, og at vi reflekterer sammen for å utvikle egen læring. Definisjonsmakten til voksne er stor, og vi må sikre at våre observasjoner er til barns beste. Vi må se mulighetene i hverdagen for undring, prosjekt, sansing og lek.

Proessen og bearbeidelsen av inntrykk og uttrykk er alltid en viktig faktor. Det ferdige produktet er aldri målet, det er hva vi erfarer og lærer underveis som gir innhold. Derfor må vi sikre at alle barna medvirker og reflekterer over prosjekter, materialer og egen hverdag.

Tilgang på materialer

«Den tredje pedagog» blir et viktig element inn i dette. Hvilke materialer har vi tilgjengelige for barna? Hvordan er de presentert? Hva er for mye/for lite? Bærekraftige materialer er noe vi prøver å ha et bevisst forhold til. Da ikke bare naturmaterialer eller kvalitetsleker som varer, men bærekraftig av den betydning av at vi viser barna hvordan man forsker og erfarer, at vi kan tenke nytt og prøve ut. Vi trenger mennesker i vårt samfunn som evner å være kritiske, nytenkende og utforskende.

Remida bod

Barnehagen har en egen remidabod, en bod for kreativt gjenbruk. Her skal vi jobbe med å sammen lage dette til et kreativt og estetisk sted. Et sted der man kan hente ut materialer til prosjekt og hverdag.

Pedagogens rolle i skapende prosesser

I dette satsningsområde handler det en del om pedagogenes kompetanse på variert materialbruk. Vi trenger å vite noe om hvordan materialer fungerer, være trygge nok til å ta i bruk og prøve ut tilgjengelig materiale i barnehagen. På den måten får vi et reflektert forhold over hva vi tilbyr barna, og med økt kompetanse vil vi kunne få større mulighet for et bredere tilbud og en rikere erfaring.

For å vite hva som kan være aktuelt å ta i bruk på avdeling, gjennom prosjekter eller ellers i hverdagen krever det en viss kunnskap. Vi får muligheten til å lettere planlegge og legge til rette for spennende leke og lærings situasjoner.

Vi skaper undring og refleksjon sammen med barna gjennom å erfare hvordan materialer fungerer, og når barna kan uttrykke seg gjennom varierte uttrykk. Barna lærer både om verden og seg selv når de er med i skapende prosesser.

Gjennom planlagte prosesser, og kursing vil personalet kunne få erfare og mestre et variert tilbud til barna i barnehagen vår.

15.5. «Hjerneføde»

Vi skal gjennom «sunnere barn» øke vår kompetanse om mat og måltider i barnehagen i henhold til rammaplen for barnehage og retningslinjene fra Helsedirektoratet.

Vi starter med en evaluering av nåsituasjonen, for å få en bedre oversikt over hva vi trenger å jobbe mer med. Gjennom e-læringskurs, refleksjon og drøftinger vil vi øke vår kompetanse rundt sunt kosthold for små barn.

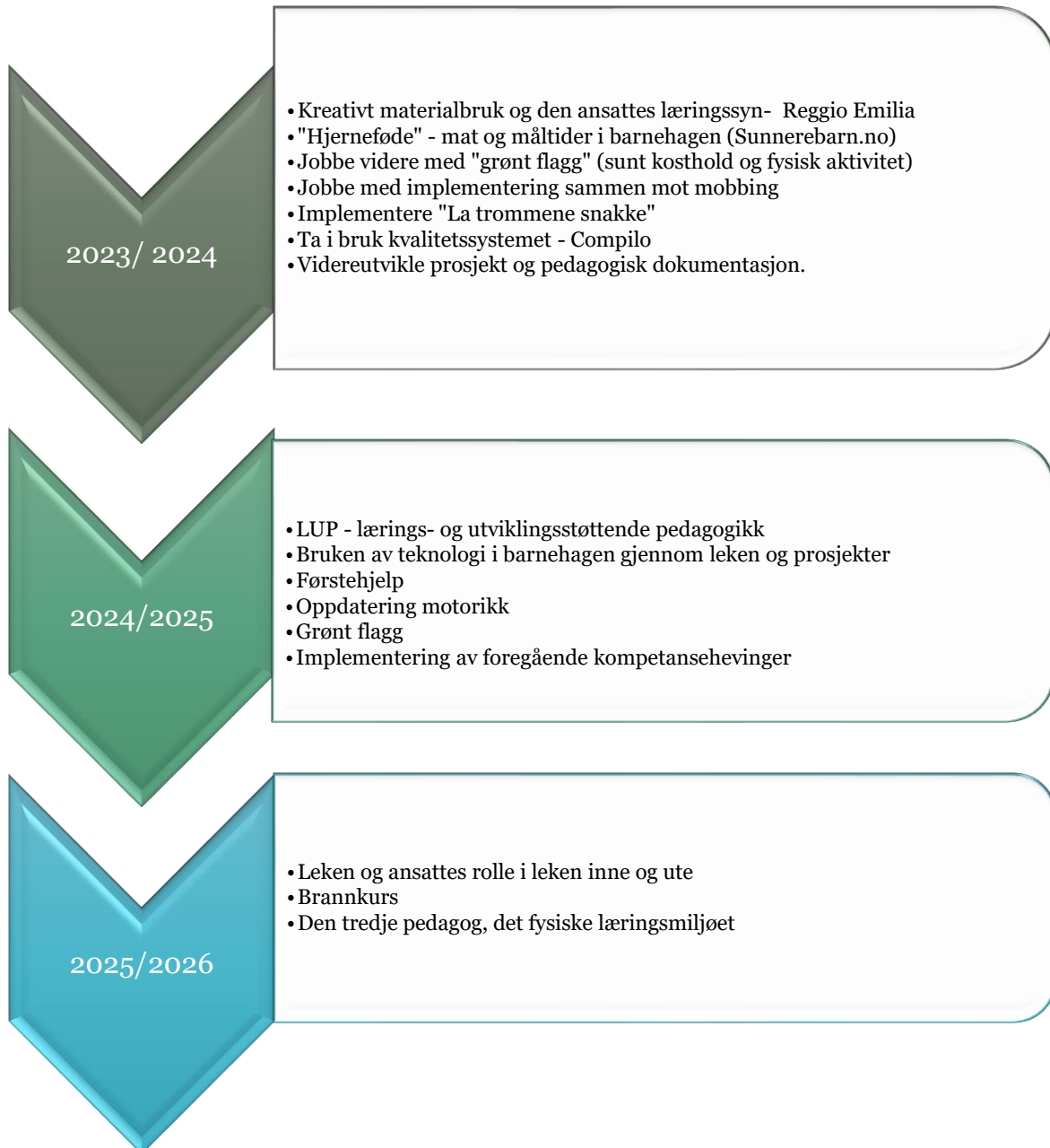
I tillegg vil vi få tilganger til forslag til handlelister, og månedens aktivitet gjennom barnehageåret. Sunnere Barn Smarte mattips gir oss tips om matpakker, riktige porsjoner, smart turmat og hvordan ta vare på maten. Månedens aktivitet viser hvordan du kan jobbe med mat og måltid samtidig med andre fagområder i rammeplanen som språk, motorikk og sosial læring.

Fokus på matgrupper, næringsstoffer og barns smaksutvikling blir en viktig del av dette satsningsområdet.

Det er naturlig å se dette i sammenheng med vårt fokus på motorikk, språk, sortering av avfall, bærekraft og vår miljøsertifisering som vi allerede jobber godt med.

Etter hvert som dette skrider frem, så er det naturlig at vi muligens vil gjøre noen endringer i det vi serverer i barnehagen. Vi vil være i god dialog og samarbeide med SU, og informere foresatte gjennom foreldremøter om hva som skjer i henhold til dette.

15.6. Plan for kompetanseheving

15.7. Årshjul

August – Tema: «Hvem er vi?»

September – Prosjekt, brannvernuke, foreldremøte og kulturuken

Oktober – Prosjekt, Forut

November – Prosjekt, utstilling og foreldresamtaler

Desember – Nissefest, lysfest og julebord for førskolebarna

Januar – Kulturuken

Februar – Prosjekt, karneval, markering av samenes nasjonaldag 6. februar.

Mars – Prosjekt, Barnehagedagen 15. mars

April – Prosjekt, påske med påskeharen og påskefrokost, foreldresamtaler

Mai – Prosjekt, markering av frigjøringsdagen, idrettsdag med førskolebarna og DUGNAD

Juni – Prosjekt, utstilling, sommerfest og førskoleavslutning

Kontaktinformasjon til barnehagen:

Ask barnehage

Askvegen 463, 5307 Ask

Tlf: 400 21 391

Mail: ask.barnehage@askoy.kommune.no

Hjemmeside: [Ask barnehage](#)

